

**Pani Helena Hatka
Wojewoda Lubuski**

LZG-"[Kliknij i wpisz numer sprawy.]" /2010

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej "ustawą o NIK", Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze skontrolowała wykonanie budżetu państwa w 2009 r., część 85/08 - województwo lubuskie. w ramach tematu „,

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli Lubuskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gorzowie Wlkp. (zwanego dalej „LUW”) podpisanym jednostronnie przez kontrolerów NIK 26 marca 2010 r., na podstawie art. 60 ustawy o NIK przekazuję Pani Wojewodzie niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia wykonanie budżetu państwa w części 85/08 oraz planu dochodów i wydatków budżetowych LUW w 2009 r.

I. Wykonanie dochodów i wydatków w części 85/08 – województwo lubuskie

1. Dochody wykonane zostały w wysokości 47.368,3 tys. zł, co stanowiło 100,01% kwoty określonej w ustawie budżetowej na 2009 r.². W 11 działach klasyfikacji budżetowej dochody zrealizowano powyżej planu o łączną kwotę 3.700,9 tys. zł, natomiast w 4 były niższe od planowanych o 3.736,8 tys. zł, głównie z uwagi na zmniejszenie przychodów związanych z wydawaniem przez gminy dowodów osobistych. Zrealizowane dochody w obowiązujących terminach przekazywano na centralny rachunek dochodów budżetu państwa³.

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Wszystkie powołane w wystąpieniu wielkości odnoszące się do planu i planu po zmianach dotyczą ustawy z dnia 17 lipca 2009 r. o zmianie ustawy budżetowej na rok 2009 (Dz.U. Nr 128, poz. 1057).

³ Stosownie do § 4 rozporządzenia Ministra Finansów z 29 czerwca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu wykonywania budżetu państwa (Dz. U. Nr 116, poz. 784 ze zm.).

Należności na koniec 2009 r. wynosiły 94.076,9 tys. zł, w tym 92.292,8 tys. zł (98,1%) stanowiły zaległości⁴, wyższe od odnotowanych na koniec 2008 r. o 19.852,6 tys. zł, tj. o 27,4%. Najwyższe zaległości (59.769,6 tys. zł) występowały w rozdz. 85212 – *Świadczenia rodzinne, świadczenie z funduszu alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe z ubezpieczenia społecznego* i w porównaniu do 2008 r. zwiększyły się o 16.820,9 tys. zł, tj. o 39,2%. Przyrost tych zaległości był następstwem m.in. wzrostu wysokości wypłacanych przeciętnych świadczeń alimentacyjnych oraz niskiej skuteczności ich egzekucji przez komorników. Pozostałe zaległości dotyczyły przede wszystkim opłat z tytułu wieczystego użytkowania nieruchomości Skarbu Państwa (15.134,2 tys. zł) oraz opłat z mandatów, grzywien i kar - 14.101,5 tys. zł.

2. Wydatki zrealizowane zostały w wysokości 853.890,2 tys. zł (98,7%), bez przekraczania limitów określonych w podziałkach klasyfikacji budżetowej. Ponocono je w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskania najlepszych efektów z danych nakładów, tj. zgodnie z zasadą określoną w art. 35 ustawy z dnia 30 czerwca 2005 r. o finansach publicznych⁵ (ufp). Występujące na koniec 2009 r. zobowiązania w kwocie 4.257,5 tys. zł były niewymagalne. Wpływ na stopień wykonania wydatków miało m.in. wykorzystanie przez Panią Wojewodę uprawnień wynikających z art. 154 ufp w zakresie blokowania planowanych wydatków. W grudniu 2009 r. zablokowano łącznie 33.989,6 tys. zł, z czego 33.492,4 tys. zł (98,5%) stanowiły planowane dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego (j.s.t.) na wydatki bieżące, inwestycje i zakupy inwestycyjne. Najwyższe zablokowane środki (31.492,4 tys. zł), przeznaczone dla samorządu województwa na wydatki majątkowe w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013, wystąpiły w rozdz. 01008 – *Melioracje wodne* (30.000,0 tys. zł). Przyczyną niewydatkowania tych środków było wejście w życie przepisów zobowiązujących inwestorów do uzupełnienia dokumentacji projektowej i przeprowadzenia ocen oddziaływania inwestycji na środowisko⁶. Również pojawienie się w marcu 2009 r. problemu kwalifikowalności podatku VAT (rozstrzygniętego we wrześniu), spowodowało wstrzymanie do tego czasu naboru wniosków. Pozytywnie należy ocenić fakt, iż w zablokowanych środkach jedynie 999,1 tys. zł stanowiły wydatki planowane w zakresie pomocy społecznej, które np. w 2008 r. wynosiły 18.442,7 tys. zł. Wskazuje to znaczną poprawę planowania tych wydatków oraz nadzoru nad j.s.t.

⁴ Należności, w stosunku do których minął termin zapłaty.

⁵ Dz. U. Nr 249, poz. 2104 ze zm.

⁶ Ustawa z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. Nr 199, poz. 1227 ze zm.)

Wprowadzone w styczniu 2009 r. przez Radę Ministrów czasowe ograniczenia wydatków dla województwa lubuskiego w wysokości 65.341,0 tys. zł, a 37.640,0 tys. zł po zmianie ustawy budżetowej, spowodowały niepełne wykonanie zadań planowanych przez m.in. Marszałka Województwa Lubuskiego oraz LUW. Dotyczyło to odpowiednio niewykonania planu w zakresie utrzymania i konserwacji rzek i kanałów (plan 877,7 km, wykonanie 643,9 km) oraz wałów przeciwpowodziowych (plan 339,2 km, wykonanie 219,7 km), jak też zaniechanie przebudowy węzła cieplnego w obiekcie LUW (plan 180,1 tys. zł).

Wydatki majątkowe na inwestycje i zakupy inwestycyjne⁷ wyniosły ogółem 86.038,6 tys. zł, w tym największe poniesiono na drogi publiczne gminne (37.166,4 tys. zł) oraz powiatowe (21.516,4 tys. zł) w ramach „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011” (NPPDL). Do dnia 15.02.2010 r. dysponenci III stopnia oraz j.s.t. zwróciły 9.382,0 tys. zł niewykorzystanych środków (1,1% planowanych wydatków), w tym 8.524,9 tys. zł jednostki samorządowe.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia dysponowanie przez Panią Wojewodę dotacjami celowymi, podmiotowymi i rozwojową⁸. W 2009 r. z budżetu wojewody w ramach dotacji celowych przekazano do j.s.t. 665.131,0 tys. zł, tj. 77,9% wydatków ogółem w cz. 85/08, w tym 448.713,8 tys. zł (67,5%) stanowiły dotacje dla gmin, 170.230,2 tys. zł (25,6%) dla powiatów i 46.187,0 tys. zł (6,9%) dla samorządu województwa. Dotacje podmiotowe przekazano dla 13 spółek wodnych (100,0 tys. zł) oraz dla Ośrodka Doradztwa Rolniczego w Kalsku (2.448,0 tys. zł za okres 1.01-31.07.2009 r.). Od sierpnia 2009 r. Ośrodek funkcjonował jako samorządowa osoba prawna, podlegająca sejmikowi województwa⁹, i w tym czasie otrzymał dotację celową w kwocie 2.152,0 tys. zł.

Zastrzeżenia NIK dotyczą udzielenia przez Panią Wojewodę dotacji celowej dla gminy Nowogród Bobrzański w wysokości 2.383.300 zł na remonty i przebudowę nawierzchni ulic oraz ciągów pieszych na osiedlu Zatorze i Robotnicze, realizowane w ramach „Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych 2008-2011”. Komisja powołana przez Panią Wojewodę zakwalifikowała wniosek gminy do dofinansowania w wysokości 50% kosztów przedsięwzięcia, pomimo iż w opisie wniosku gmina wskazała, że dofinansowaniem mają być objęte także roboty na 11 drogach wewnętrznych. Tymczasem *Program* dotyczy tylko dróg gminnych i powiatowych w rozumieniu ustawy z 21 marca

⁷ Dotyczy paragrafów zakończonych cyfrą „0”.

⁸ Jedna dotacja w wysokości 217,5 tys. zł udzielona samorządowi województwa na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z 7 września 2007 r. w sprawie wydatków związanych z realizacją programów operacyjnych (Dz. U. Nr 175, poz. 1232 ze zm.).

⁹ Na mocy art. 23 ustawy z 23 stycznia 2009 r. o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w organizacji i podziale zadań administracji publicznej w województwie (Dz. U. Nr 92, poz. 753 ze zm.).

1985 r. o drogach publicznych¹⁰. Kontrolowane przedsięwzięcie nie tylko nie spełniało formalnych wymogów dofinansowania ze środków dotacji celowej określonych w przepisach prawa¹¹, ale również nie zapewniało realizacji celu *Programu*, którym jest w szczególności *wsparcie tworzenia powiązań sieci dróg powiatowych i gminnych z siecią dróg wojewódzkich i krajowych, prowadzące do zwiększenia dostępności lokalnych ośrodków gospodarczych*, bowiem żadna z ww. dróg wewnętrznych nie miała bezpośredniego połączenia z drogami powiatowymi, wojewódzkimi i krajowymi. Stanowisko Komisji, według wyjaśnień jej przewodniczącej, wynikało z opinii pracownika MSWiA zamieszczonej na stronie internetowej ministerstwa w podobnej sprawie, nie dotyczącej jednak bezpośrednio wniosku Nowogrodu Bobrzańskiego. W ocenie NIK, taka opinia nie może rozszerzać zakresu przedmiotowego *Programu* przyjętego przez Radę Ministrów, finansowanego w ramach dotacji celowych na podstawie ww. przepisów.

Nakłady poniesione na roboty zrealizowane na drogach gminnych wyniosły 3.320.738 zł, a więc maksymalna wielkość dotacji, którą gmina mogła otrzymać na realizację zadania, zgodnie z § 2 ww. rozporządzenia Rady Ministrów z 27 marca 2009 r., wynosiła 1.660.369 zł. Różnica pomiędzy dotacją celową otrzymaną przez gminę, a dotacją jej przysługującą wynosi więc 722.931 zł. Opisana nieprawidłowość, polegająca na przekazaniu dotacji z naruszeniem zasad jej udzielania, uzasadnia podejrzenie naruszenia dyscypliny finansów publicznych, o którym mowa w art. 8 pkt 1 ustawy z dnia 17 grudnia 2004 r. o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych¹²

4. W 2009 r. przeciętne zatrudnienie w jednostkach podległych Pani Wojewodzie wynosiło 1.073 osoby i w porównaniu do 2008 r. było wyższe o 14 osób¹³. Nie stwierdzono przypadków przekroczenia średniorocznego stanu zatrudnienia w przeliczeniu na pełnozatrudnionych. Najniższe zatrudnienie w stosunku do planu po zmianach wystąpiło w Kuratorium Oświaty (70,4%, tj. niższe o 26 osób) oraz w LUW (89,2%, tj. o 42 osoby).

Wynagrodzenia wypłacone w 2009 r. w wysokości 47.969,0 tys. zł były niższe od limitu określonego w ustawie budżetowej o 0,7% i wyższe o 3,9% od wypłaconych w 2008 r. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto na jednego pełnozatrudnionego w 2009 r.

¹⁰ Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.

¹¹ W szczególności art. 42 ust. 2 pkt 5b ustawy z 13 listopada 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (Dz. U. z 2008 r. Nr 88, poz. 539 ze zm.) i rozporządzenie Rady Ministrów z 27 marca 2009 r. w sprawie udzielania dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego na przebudowę, budowę lub remonty dróg powiatowych i gminnych (Dz. U. Nr 53, poz. 435).

¹² Dz. U. z 2005 r. Nr 14, poz. 114 ze zm.

¹³ M.in. zwiększyło się w inspektoratach weterynarii o 12 osób, w Inspekcji Transportu Drogowego o 6 i Inspekcji Ochrony Środowiska o 5, a zmniejszyło w Zespole Parków Krajobrazowych o 9 z uwagi na likwidację tej jednostki.

wyniosło 3.725,5 zł¹⁴ i było wyższe o 2,6% od przeciętnego wynagrodzenia w roku ubiegłym (3.631,3 zł).

5. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia nadzór Pani Wojewody nad wykonywaniem budżetu przez dysponentów niższego stopnia oraz j.s.t. Wydział Finansów i Budżetu LUW przeprowadził 29 kontroli, w tym 23 w j.s.t., ujawniając m.in. nieterminowe przekazywanie dochodów na rachunek budżetu państwa oraz niezgodne z przepisami udzielanie ulg w spłacie należności Skarbu Państwa. Otrzymane odpowiedzi świadczyły o przyjęciu zaleceń i usunięciu nieprawidłowości. W wyniku kontroli do Rzecznika Dyscypliny Finansów Publicznych skierowano 9 zawiadomień o naruszeniu dyscypliny finansów publicznych, obejmujących 18 osób. Pozostałe wydziały merytoryczne przeprowadziły 384 kontrole. Audytor wewnętrzny LUW zrealizował pięć zadań audytowych, informując Dyrektora Generalnego Urzędu o stwierdzonych nieprawidłowościach, wydanych zaleceniach oraz określając obszary ryzyka.

6. Wdrażanie budżetu zadaniowego w 2009 r. w znacznej mierze było uzależnione od zaleceń i wytycznych przekazywanych dysponentom przez Ministra Finansów. Pani Wojewoda uczestniczyła w realizacji 18 spośród 22 podstawowych funkcji państwa określonych dla potrzeb realizacji budżetu zadaniowego. Terminowo i zgodnie z wytycznymi Ministra Finansów sporządzano i przekazywano do ministerstwa niezbędne dane i informacje z zakresu budżetu zadaniowego, zarówno na etapie opracowywania projektu ustawy budżetowej na 2009 r.¹⁵, po jej przyjęciu przez Sejm RP¹⁶, jak też po zakończeniu roku budżetowego¹⁷. Analiza podzadania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”¹⁸ wykazała m.in., że miernikiem osiągnięcia celu, który miał zostać osiągnięty poprzez weryfikację potrzeb w zakresie różnych form pomocy dożywiania potrzebujących osób i rodzin, rozwój bazy żywieniowej w gminach oraz sporządzanie i analizę sprawozdań zbiorczych, była liczba osób objętych wsparciem.

Wydatki na realizację tego podzadania na 2009 r. zaplanowane w kwocie 23.287,0 tys. zł, wykonano w wysokości 23.096,0 tys. zł, tj. 99,2%. W odniesieniu do miernika, wsparciem zaplanowano objąć 83.823 osoby, jednak wykonanie wyniosło 74.344 osoby (88,7%).

¹⁴ Z dodatkowym wynagrodzeniem rocznym.

¹⁵ Formularze BZ-1, BZ-2 i BZ-3 przekazano 4 września 2008 r., a formularz PR-Z w dniu 2 września 2008 r.

¹⁶ Zaktualizowane dane dotyczące wydatków budżetu w układzie zadaniowym w cz. 85/08 przekazano do Ministerstwa Finansów 10 lutego 2009 r.

¹⁷ Informację o wykonaniu wydatków budżetu państwa w ujęciu zadaniowym za 2009 r. na formularzach sprawozdawczych (tabelaryczny i opisowy) przekazano 23 marca 2010 r.

¹⁸ Nazwy zadań i podzadań zostały podane w rozporządzeniu Ministra Finansów z 9 maja 2008 r. w sprawie szczegółowego sposobu, trybu i terminów opracowania materiałów do projektu ustawy budżetowej na rok 2009 (Dz. U. Nr 87, poz. 537).

Nieuzyskanie zakładanej wartości miernika było następstwem rezygnacji z tej formy pomocy przez niektóre rodziny, nieobecnościami dzieci w szkołach oraz zmianą miejsca zamieszkania lub pobytu dzieci, które dotychczas korzystały z pomocy.

Nie prowadzono ewidencji księgowej wykonania budżetu zadaniowego dla części 85/08, gdyż - jak wyjaśniono - brak było takich wymogów i wytycznych Ministra Finansów. Należy jednak dodać, że w LUW opracowany został plan kont w ewidencji pozabilansowej (wprowadzony do systemu finansowo-księgowego LIDER FK) i w II kwartale 2010 r. planowane jest rozpoczęcie księgowania w systemie FK.

7. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje rzetelność rocznych łącznych sprawozdań Rb-23 o stanie środków na rachunkach bankowych, Rb-27 z wykonania planu dochodów, Rb-28 z wykonania planu wydatków, Rb-31 - z wykonania planów finansowych gospodarstw pomocniczych, Rb-34 - z wykonania planów finansowych dochodów własnych jednostek budżetowych i wydatków nimi sfinansowanych, Rb-N o stanie należności oraz Rb-Z o stanie zobowiązań. Zostały one prawidłowo sporządzone pod względem formalno-rachunkowym, a zawarte w nich dane w sposób rzetelny informują o zrealizowanych dochodach i dokonanych wydatkach budżetowych według stanu na 31.12.2009 r., zgodnie z zasadami rachunkowości dla jednostek budżetowych.

II. Wykonanie dochodów i wydatków przez Lubuski Urząd Wojewódzki w Gorzowie Wlkp. - dysponenta III stopnia

1. Plan dochodów, określony w ustawie budżetowej w wysokości 22.730,0 tys. zł, wykonano w kwocie 23.129,8 tys. zł, tj. w 101,8%. Głównym źródłem dochodów (77,8%) były wpływy z tytułu grzywien, mandatów i innych kar, z których uzyskano 17.993,3 tys. zł, tj. 106,0% planu, 2.089,7 tys. zł wpłynęło z różnych opłat (m.in. paszportowych, za zezwolenia na pracę dla cudzoziemców, za karty pobytu dla cudzoziemców), a 1.334,4 tys. zł z tytułu opłat za dzierżawę gruntów i pomieszczeń na drogowych przejściach granicznych. Ponadplanowe dochody w kwocie 737,4 tys. zł stanowił zysk wypracowany przez Zarząd Drogowych Przejść Granicznych.

Pozostałe na koniec 2009 r. do zapłaty należności, stanowiące w całości zaległości netto, wynosiły 15.764,7 tys. zł, z czego najwyższe dotyczyły mandatów, grzywien i innych kar pieniężnych (14.101,5 tys. zł).

Udział zaległości w relacji do wykonanych dochodów w porównaniu do 2008 r. zwiększył się z 58,3% do 68,2%, głównie wskutek znacznego wzrostu liczby mandatów przekazanych do egzekucji (o 17.085 na łączną kwotę 4.204,9 tys. zł).

Analiza 18 dowodów księgowych, będących podstawą przypisu należności i związanych z nimi zapisów w księgach rachunkowych na kwotę 689.688,25 zł, wykazała, że wszystkie dowody zaewidencjonowano w okresach sprawozdawczych, których dotyczyły, a należności z tytułu dochodów wymierzono prawidłowo.

2. Wydatki Urzędu, zaplanowane w ustawie budżetowej w kwocie 30.325,0 tys. zł, zostały w trakcie roku budżetowego zwiększone do 64.082,3 tys. zł, tj. o 111,3%, w tym o 33.369,3 tys. zł z rezerw celowych budżetu państwa oraz 608,3 tys. zł z rezerwy utworzonej przez Panią Wojewodę na podstawie art. 102 ust. 4 ufp¹⁹. Wykonanie wydatków wyniosło 63.344,8 tys. zł, tj. 98,8% planu i w porównaniu do 2008 r. było wyższe o 20.443,5 tys. zł, tj. o 47,6%. Tak znaczny wzrost wydatków był głównie następstwem konieczności pokrycia zobowiązań wymagalnych Skarbu Państwa (27.264,2 tys. zł), wynikających z umowy zawartej 7.10.1993 r. pomiędzy rządem RP, a rządem Republiki Federalnej Niemiec o rozbudowie, finansowaniu i wspólnej eksploatacji przejścia granicznego Kostrzyn – Kietz oraz umowy o użytkowaniu tych nieruchomości.

Analiza wydatków pokrytych z rezerw celowych na kwotę 32.466,2 tys. zł (97,3% rezerw) wykazała, że zostały wykorzystane zgodnie z przeznaczeniem, głównie na spłatę ww. zobowiązań Skarbu Państwa, pokrycie kosztów likwidacji Zarządu Drogowych Przejść Granicznych oraz na kary i odszkodowania z tytułu utraty zdrowia w lubuskich szpitalach, będących przed ich usamodzielnieniem jednostkami budżetowymi.

Badanie udzielania zamówień publicznych o łącznej wartości 1.701,9 tys. zł (100,0%) wykazało, że Urząd dokonywał wydatków w sposób celowy i gospodarny, stosując procedury określone w ustawie z dnia 29.01.2004 r. Prawo zamówień publicznych²⁰.

W wystąpieniu pokontrolnym z wykonania budżetu państwa za 2008 r. Najwyższa Izba Kontroli wniosowała m.in. o opracowywanie programów inwestycji dla inwestycji budowlanych finansowanych z budżetu państwa. W 2009 r. Urząd posiadał dla wszystkich realizowanych inwestycji zaakceptowane programy, o których mowa w § 6 ust. 1 rozporządzenia Rady Ministrów z 3 lipca 2006 r. w sprawie szczegółowego sposobu i trybu finansowania inwestycji z budżetu państwa²¹, zawierające wymagane elementy.

Występujące na koniec 2009 r. zobowiązania ogółem w kwocie 1.534,0 tys. zł obejmowały wyłącznie zobowiązania niewymagalne (dotyczyły dodatkowych wynagrodzeń rocznych z pochodnymi za 2009 r.).

¹⁹ Różnica 220,4 tys. zł wynika z decyzji wojewody zwiększających wydatki Urzędu o 496,7 tys. zł i zmniejszających o 717,1 tys. zł.

²⁰ Dz. U. z 2007 r. Nr 223, poz. 1655 ze zm.

²¹ Dz. U. Nr 120, poz. 831.

3. Zatrudnienie w LUW w 2009 r. wyniosło 346 osób i było niższe od planowanego o 42 osoby, tj. o 10,8%. Największa różnica wystąpiła w grupie członków korpusu służby cywilnej (plan 358, wykonanie 318 osób). Planowane po zmianach wynagrodzenia brutto dla pracowników Urzędu w wysokości 15.956,0 tys. zł, wykonane zostały w kwocie 15.656,3 tys. zł, tj. 98,1%.

Na początku 2009 r. w przy Urzędzie funkcjonowały trzy gospodarstwa pomocnicze, z których jedno zlikwidowano w 2009 r. Na planowane w nich zatrudnienie 282 osób przeciętne wykonanie wyniosło 160 osób (56,7%), natomiast stan na koniec roku wyniósł 92 osoby. Na zaplanowane wynagrodzenia dla pracowników gospodarstw w wysokości 4.592,5 tys. zł, wykonanie wyniosło 4.499,5 tys. zł (97,8%).

Dyrektor Generalny LUW stwierdził m.in., że wykorzystanie zaplanowanego limitu zatrudnienia uniemożliwiłoby zniwelowanie drastycznych różnic pomiędzy wynagrodzeniami wypłacanymi pracownikom o wysokich kwalifikacjach zawodowych zatrudnionym w administracji, a pracownikami wykonującymi te same profesje w sektorze prywatnym. Tym samym niemożliwe byłoby powstrzymanie odpływu specjalistów z urzędu, jak też pozyskanie nowych, co mogłoby doprowadzić do niezrealizowania ustawowych zadań nałożonych na wojewodę, zwłaszcza w takich obszarach jak budownictwo czy geodezja.

4. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia udział Urzędu w projektach współfinansowanych środkami Unii Europejskiej. W 2009 r. Urząd, na podstawie decyzji Pani Wojewody, kontynuował 9 projektów w ramach Pomocy Technicznej Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego (ZPORR). Projekty dotyczyły działań związanych z realizacją ZPORR, zwłaszcza wyposażenia w sprzęt (145,0 tys. zł), wypłaty „13” pensji dla pracowników (58,2 tys. zł), szkolenia pracowników (41,0 tys. zł) oraz zatrudnienia trzech osób (40,9 tys. zł). Do wszystkich projektów sporządzono i wysłano wnioski o płatność.

Urząd był także realizatorem projektu w Programie Operacyjnym Pomoc Techniczna 2007-2013 (sporządzono wnioski o płatność na łączną kwotę wydatków kwalifikowanych 1.896,9 tys. zł), w ramach którego sfinansowano wynagrodzenia 17 osób zatrudnionych przy realizacji zadań Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji (IPOC) oraz 11 osób zajmujących się zadaniami związanymi z kontrolą I stopnia w programach Europejskiej Współpracy Transgranicznej. W ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska (województwo lubuskie) – Brandenburgia 2007-2013, realizowano dwa projekty dotyczące przygotowania LUW do realizacji zadań Kontrolera I Stopnia (wartość całkowita 75.757,6 euro, w tym 64.393,96 euro z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i 11.363,64

euro z budżetu państwa) oraz podniesienia zdolności instytucjonalnej Kontrolera I stopnia (wartość całkowita 20.000 euro, w tym 17.000 euro z EFRR). Realizowano też projekt w ramach Programu Operacyjnego Współpracy Transgranicznej Polska – Saksonia 2007-2013, skierowany na wsparcie Kontrolera przy kontroli działań na miejscu w siedzibie beneficjenta, przygotowanie i organizację szkoleń dla beneficjentów programu, uczestnictwa w naradach, spotkaniach i komitetach dotyczących programu oraz podnoszenia kwalifikacji i umiejętności zawodowych osób zaangażowanych w realizację zadań (wartość projektu 200.000 euro, w tym 170.000 euro z EFRR).

Dodać należy, iż Urząd skorzystał z pomocy finansowej w ramach trzech projektów dotyczących realizacji zadań Instytucji Pośredniczącej w Certyfikacji, tj. na podnoszenie kwalifikacji pracowników (41,7 tys. zł), zakupu infrastruktury informatycznej (44,0 tys. zł) oraz wsparcia funkcjonowania IPOC (157,3 tys. zł).

5. Badanie systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej wykazało, że:

- procedury kontroli finansowej w Urzędzie określono zgodnie z wymogiem art. 47 ust. 3 ufp i uwzględniają one wszystkie elementy ujęte w ww. przepisie oraz *Standardach kontroli finansowej w jednostkach sektora finansów publicznych*;
- księgi rachunkowe są należycie oznaczone i przechowywane oraz sprawdzalne i prowadzone na bieżąco, stosownie do art. 13 ust. 4 i 5 i art. 24 ust. 4 i 5 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości²².

Stosowany przez Urząd system FK nie zapewnia jednak kontroli kompletności i poprawności danych w zapisie księgowym, takich jak: opis operacji gospodarczej i właściwej sekwencji dat (operacji, dowodu, księgowania).

Analiza 110 dowodów i zapisów księgowych na łączną kwotę 34.406.186 tys. zł²³, dokonana w celu oceny skuteczności systemu księgowości i kontroli finansowej (badanie zgodności) oraz oceny rzetelności ksiąg rachunkowych (badanie wiarygodności), wykazała uchybienia w odniesieniu do 31 dowodów na łączną kwotę 53.943 zł, polegające na błędnych sekwencjach dat i niepoprawnym ich wpisaniu w zapisach księgowych (25 dowodów) oraz nieopisaniu operacji gospodarczej w 6 zapisach (co stanowiło naruszenie art. 23 ust. 2 pkt 3 uor). Uchybienia te nie miały wpływu na prawidłowość sporządzenia sprawozdawczości bieżącej i rocznej. Badanie ww. dowodów/zapisów księgowych pod kątem prawidłowości wartości transakcji, okresu księgowania, ujęcia na kontach syntetycznych i analitycznych nie

²² j.t. Dz. U. z 2009 r. Nr 152, poz. 1223 ze zm.

²³ Wyboru dowodów dokonano w następujący sposób: 43 dowody na kwotę 33.174.518 zł wybrano losowo, za pomocą programu komputerowego, metodą monetarną; 67 dowodów na kwotę 1.231.668 zł wybrano metodą niestatystyczną, w wyniku przeglądu analitycznego.

wykazało nieprawidłowości. Również badanie 175 dowodów księgowych na łączną kwotę 516,0 tys. zł, zaewidencjonowanych w styczniu 2010 r. na kontach zespołu 4, wykazało, że wszystkie dowody zaksięgowano prawidłowo i we właściwym okresie.

Ustalenia w zakresie poprawności formalnej dowodów/zapisów księgowych oraz rzetelności ksiąg rachunkowych w odniesieniu do sprawozdawczości bieżącej i rocznej są podstawą do wydania przez Najwyższą Izbę Kontroli opinii pozytywnych.

6. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie opiniuje rzetelność rocznych sprawozdań Rb-23, Rb-27, Rb-28, Rb-N oraz Rb-Z. Sprawozdania te zostały sporządzone prawidłowo pod względem formalno-rachunkowym oraz przedstawiały prawdziwy i rzetelny obraz wydatków oraz zobowiązań w 2009 r., zgodnie z zasadami rachunkowości dla jednostek budżetowych. W wyniku kontroli dokonano korekty rocznych sprawozdań Rb-27 i Rb-N, w których nieprawidłowo ujęto odsetki w kwocie 23.491,35 zł, naliczone od opłat legalizacyjnych. Stosownie do przepisów art. 49 ust. 2 i 3 ustawy z 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane²⁴ oraz opinii prawnej Prokuraturii Generalnej Skarbu Państwa z 12.01.2009 r.²⁵, opłaty te nie stanowią zaległości podatkowej i odsetek od nich się nie nalicza.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o udzielanie dotacji celowych w ramach *Narodowego Programu Przebudowy Dróg Lokalnych* na zadania dotyczące dróg gminnych i powiatowych.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Zielonej Górze, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Wojewodę, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosku lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Wojewodzie prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Zielonej Górze, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK w sprawie rozpatrzenia zastrzeżeń.

Otrzymują:

1. Adresat
2. aa

²⁴ j.t. Dz.U. z 2006 r. Nr 156, poz. 1118 ze zm.

²⁵ Pismo nr 50-89/08/KLI/miz z 12.01.2009 r. skierowane do Wojewody Lubelskiego.